



Milínský zpravodaj

PODZIM 2023 - mimořádná příloha

Obsah čísla:

- ⇒ Z historie: Lidová vzpomínková kronika 10 – Arnošt Vošahlík
- ⇒ Cechy a řemesla v Milíně - 4. díl
- ⇒ Vlastivědné toulky Milínkem 12: Bývalý žulový lom u Rtišovic



Foto: archiv A. Vošahlíka

Buk u Farářů čp. 14 - Marie Farářová (sestra Petra Faráře),
Buk před čp. 25 - staročeské máje (Krajáčová a Suková)

Pokračování seriálu Vlastivědné toulky najdete na str. 8. Postupně Vás seznámujeme se zajímavými místy v okolí Milína. Budeme rádi, když nám pošlete své vlastní tipy i s bližšími informacemi (do knihovny: knihovna@milin.cz). Na www.milin.cz (Turistika/Výlety v okolí) najdete tipy na výlet v okolí Milína i „toulky“.

Lidová vzpomínková kronika Milína 10

Pokračování vzpomínek našich spoluobčanů. Nejzajímavější části vyprávění najdete zde, celý přepis vzpomínek, včetně mluveného slova, je k dispozici v milínské knihovně. 1. J. Baštýř, 2. O. Neklová, 3. J. Vojáčková, 4. E. Průchová, 5. V. Kopalová, 6. J. Fírtová, Z. Bejčková, 7. A. Kožinová, 8. Jana Růžková, 9. E. Pečarková.

Rozhovory a zpracování: Dana Reiterová

Arnošt Vošahlík z Buku (1. část)

Zkrácený přepis rukopisu doplněného ze zvukového záznamu pořízeného v říjnu 2022. Jsou zde vynechána jména některých osob z důvodu ochrany osobních údajů.

Zkratky: MNV – místní národní výbor (dnešní obecní úřad),

JZD – jednotné zemědělské družstvo.

Celý přepis je k dispozici v Knihovně Dr. E. Bořického Milín.



Jelikož nás pamětníků kvapem ubývá, chtěl bych svými vzpomínkami přispět k poznání doby, ve které jsme žili.

Narodil jsem se 12. února 1946 na Buku čp. 20, v domě mé babičky. To byla tehdy část „milínský Buk“, druhá byla „konětopský Buk“, to bylo až do r. 1951. Moji předci z matčiny strany byli místní (rod Bartošů z Buku), byli většinou domkáři, kameníci a horníci, kteří docházeli na Hory Březové každodenně. Můj praděd Václav Bartoš přežil důlní katastrofu v r. 1892. Můj děda Karel Žůček zemřel v r. 1916 za 1. světové války, takže moje matka Marie svého otce nepamatovala, jelikož se narodila v r. 1917, až po jeho smrti.

Moje babička Anna Žůčková, rozená Bartošová, prožila válečná léta 1. světové války jako vdova s dvěma dětmi. Její bratři Václav a Arnošt Bartošovi narukovali na ruskou frontu v r. 1915, kde padli do zajetí, a jako legionáři se v r. 1920 šťastně navrátili. Babička Anna se v r. 1923 znovu provdala za kameníka Antonína Krejčího z Milína. Můj otec Vojtěch Vošahlík pocházel z hornické rodiny ze sousední obce Háje, vyučil se kameníkem. Pracoval u různých firem v lomech v okolí až do r. 1936, kdy narukoval do Čsl. armády na Chomutovsko, kde působil na ochraně opevnění až do ústupu armády v r. 1938.

Jinak naši předci z otcovy strany pocházeli z Vrančic a Životic u Milína. Otec pracoval od r. 1939 v lomu u Rtišovic a Jesenice. Od r. 1940 žili rodiče společně již oba na Buku (čp. 20). V r. 1941 otec odešel do dolů na Březových Horách, kde pracoval až do důchodu v r. 1969.

Rodiče si koupili po 2. světové válce v r. 1947 starý domek s doškovou střechou (čp. 24, v konětopské části Buku) s malým hospodářstvím, na kterém společně hospodařili. Začínali s jedním teletem, ze kterého vychovali kravičku. Tam jsem byl až do doby, než jsem se přestěhoval do Příbrami v r. 1972. Dnes je tam syn. Po r. 1948 přišla jiná doba a rodiče byli neustále nuceni ke vstupu do JZD, tehdy v Buku. Ke spojení JZD do Milína došlo až o trochu později (asi r. 1952). Tímto jim začalo dlouholeté peklo s Místním národním výborem v Milíně a tehdejším zřízením. V té době se jim říkalo tzv. „kovozezemědělci“. Naši měli 2,5 ha polí. Byly jim předepisovány vysoké dodávky, tzv. kontingenty, které byly neúměrně vysoké, aby to nemohli splnit. Za odvedenou úrodu sice dostali zapláceno, ale byla to nízká cena.

Nikoho nezajímalo, zda jim zbyde dostatek obilí a brambor. Měli předepsáno pěstovat plodiny, např. žito, oves, pšenici, ječmen, asi po dva roky i len, cukrovou řepu (len a cukrovka se zde jinak nepěstovaly, protože na to nebyly vhodné podmínky). Museli odevzdávat slámu, seno, brambory. Také mléko, vejce, hovězí a vepřové maso. Ze zabijačky odevzdávali kůži (tzv. krupon) a sádlo. Dodávky obilí a brambor museli naši dovést s kravským potahem do výkupu v Milíně (kde je dnes knihovna). A když se postavilo silo směrem k nádraží (v 60. letech), museli jezdit s kontingentem až tam. Dělal jim prohlídky zásob, zejména obilí. Mléko se odevzdávalo u pí Reindlové (čp. 27), pak ho vozil p. Dražan ze Sázek do příbramské mlékárny s bryčkou a koněm. Od 60. let pak přebírala mléko od rolníků a z JZD cisterna. Asi v roce 1952 si pamatuji, že byla u nás komise od MNV z Milína, za doprovodu SNB (nebo StB) a vše zapisovala na psacím stroji úřednice z MNV. Naším nezbylo pomalu nic na krmení, často museli přikupovat pro svůj dobytek. Dodnes jako dítěti se mi vrací po letech klapot psacího stroje a pohled „estébáka“ nad ním a strach, co našim vezmou.

V r. 1953 byli nuceni naši vstoupit do JZD. Zpočátku tam byla asi polovina lidí, někdo šel dobrovolně, někoho dalšího pak přinutili. Ti, co vstoupili do JZD hned zpočátku, měli lepší práci. Ti pozdější pak už museli jen dělat na polích. Poměry v JZD v té době však byly špatné. Otec dělal v dolech, tak jsme jako děti chodily matce pomáhat na pole po škole – např. stahovat snopy obilí za samovazem a stavět panáky. Já chodil do 1. nebo 2. třídy. Tehdy to bylo na polích u rybníka Vlčku při cestě na „tzv. milínská draha“, kde bylo fotbalové hřiště. Na polích byla práce těžká. Proto naši a asi šest dalších hospodářů po roce z JZD vystoupili. Všem začalo po krátké době opět peklo s dodávkami. Navíc jim „vrátili“ horší krávu, než kterou původně odevzdali. Naši již do JZD nikdy nevstoupili a živořili v malém hospodářství. Některým pole záměrně vyměňovali, aby jim ztížili hospodaření. Pamatuji se, jak měli soukromí hospodáři vzorně obdělána pole. Vše se začalo horšit při způsobu hospodaření JZD. Krajina se strašně změnila, kam nezajel traktor, tam se to nechalo ladem, louky, které byly mokřejší, se nechaly zarůst lesem, cesty obecní se nechaly zarůst křovinami. Krajina po desítkách let byla v žalostném stavu a důsledky jsou vidět ještě dnes. O lesích ani nemluvě. Často si vzpomenu na staré hospodáře – ti by nás hnali. A dnes bez dotací neudělá nikdo téměř nic. Krásná česká krajina našeho dětství zanikla.

Pokud si vybavím dětská léta, rád na ně vzpomínám ale dětskýma očima, i když 50. léta pro dospělé byla složitá. Zvláště v sousední vesnici Radětice, kde byli větší sedláci, tam jezdily z okresu tzv. agitační komise, aby lidi přesvědčily ke vstupu do JZD. Několik hospodářů jako bratři Vlčkové z čp. 9 a čp. 11, hospodáři Příbyl a jiní byli nějaký čas vazebně stíháni v Příbrami a nakonec byli z vesnice oba Vlčkové vystěhováni do pohraničí (Mostecko), majetek zabrán. Nesměli je po smrti pohřbít na slivickém hřbitově, až v 60. - 70. letech dovolili pohřbít do rodinné hrobky paní Vlčkovou (z Radetic). Pro komunisty to byl významný symbol, báli se jakéhokoli shromažďování. Mezi nimi byl stíhán i můj kmotr Arnošt Bartoš (babiččin bratr) z čp. 23 v Radeticích. Bývalý ruský legionář, za války pomáhal hledaným osobám, v r. 1945 zajišťoval stravování ruských vojáků v obci, dělal tlumočníka. Z legií přišel s podlomeným zdravím, po 1. světové válce působil jako vrchní berní oficiál v Příbrami a po r. 1929 převzal hospodářství po zemřelém švagrovi, také legionáři, Josefu Černém. Celý život tvrdě pracoval v hospodářství až do roku 1952, kdy po dalších útrapách tehdejšího zřízení zemřel. Jediným prohrěškem těchto hospodářů bylo, že nechtěli vstoupit do JZD, a láska k půdě. Po jeho smrti vše zabral stát. I u nás na Buku došlo v r. 1953 k tragédii, kdy svědomitý větší hospodář pan František Sirotek z čp. 1, který býval výborným tesařem, si sáhl na život, protože už nevydržel ten tlak, aby vstoupil do JZD. V té době ještě došlo k měnové reformě a lidé přišli o

nastrádané peníze. Pamatuji si, jak létaly ve vzduchu balony ze Západu s letáky. Často jsme je chodili sbírat a nosili tajně domů, aby si všichni mohli přečíst pravdu o tehdejší situaci u nás; jak lidé utíkali přes hranice a o politických procesech u nás. To bylo pro nás velké dobrodružství. I moje matka několikrát přinesla celý balon z igelitu při pastvě dobytka domů. Naši to pak rozřezali a používali několik let na zakrytí vozů s obilím, nebo se senem. O letácích jsme ve škole nemluvíli, abychom neměli potíže a rodiče neohrozili. V té době někteří lidé donášeli a dosti se udávalo. Chodili k nám někteří spolehliví sousedé a společně jsme poslouchali rádio (tehdy do r. 1955 ještě na baterky), od r. 1955, kdy byla zavedena elektřina, pak rádio na elektřinu. Zde se poslouchala i zakázaná rádia jako např. Svobodná Evropa, Hlas Ameriky, Londýn aj. Sousedé si zde navzájem sdělovali události, které se staly od poslední návštěvy. Nejvíce si pamatuji na rozhlasové relace herce Jára Kohouta, který odešel do emigrace. V 50. letech byly na Příbramsku zřízeny vězeňské tábory - jako Vojna u Lešetic a Bytíz, kde byli i političti vězni. Pamatuji se, že jsme viděli na šachtě u Lešetic s osvětleným táborem a občas, kdy došlo k útěku vězňů, viděli jsme, jak vystřelují světlice, často i v noci dělali po útěku vězňů zátaž vojáci a vězně hledali. Tehdy byla na Dubně posádka, vojsko „Vnitřní stráž“ pro případ útěků a nepokojů ve zdejších věznicích na Bytizi a Vojně.

Nejhorší bylo, že lidi, kteří dřív nic neměli, začali „chytračit“ a přivlastňovat si neoprávněně zabraný majetek. Něco se sice v restitucích vrátilo, za něco se dostaly náhrady, ale ta křivda v lidech zůstala.

Tak tyto věci se děly zejména po celá léta padesátá a šedesátá 20. století a s tím jsme my, některé děti, vyrůstaly jako obyvatelé 2. kategorie. Dodnes obdivuji rodiče, že nám důvěřovali, že nic neprozradíme. Po válce bylo u nás v okolí ještě mnoho zbraní a střeliva a všeho možného, včetně pancéřových pěstí, minometných nábojů a granátů. Jako děti jsme si hrály na vojáky, ozbrojily jsme se vším, co jsme našli. Na mezi se válelo spousty střeliva. V lesích jsme objevily i vojenské přilby. Chodili jsme ozbrojeni, na hlavě vojenské helmy. Bohužel starší kluci byli moc všeteční a s výbušninami manipulovali, a tak došlo tenkrát ke zranění dvou dětí a jednoho dospělého na Buku. Bylo to mnoho nebezpečných dobrodružství, o kterých rodiče ani nevěděli. Při koupání v rybníce Jankováku jsme nacházeli na dně nebo v rákosí granáty a střelivo, a tak starší je odhazovali doprostřed rybníka, kde se děti nekoupaly. Určitě tam je ještě něco dneska, nikdy se to celé nevyčistilo.

Jako školáci jsme se cestou ze školy zastavovali i u hromadných hrobů pod milínským hřbitovem, kde byly pohřbené oběti náletů na Milín z 29. 4. 1945 (asi 10 – 12 lidí) a oběti z bojů 10. – 12. 5. 1945 u Buku. Počet není znám, podle svědectví bratří Sirotků z Buku čp. 1, kteří pomáhali padlé tehdy nakládat, se mluví o 26 pohřbených. Byly tam dva šachtové hroby, jeden asi 3 x 3 m a druhý asi 1,5 x 2,5 m ve starém sadu. V 50. letech MNV v Milíně nechal hroby zavézt odpadem a byla zde několik let veřejná skládka. Takto byly znesvěceny ostatky mrtvých. Nehledě na to, že tam mohou být i vojáci, jak němečtí, tak příslušníci ROA (tzv. vlasovci), kteří se s nimi střetli u Buku 11. 5. 1945. Bohužel dosud nikdo nenalezl politickou odvalu ostatky uložit na důstojném místě.

Vzpomínky na školní léta

Do školy jsem začal chodit od září 1952. Do 1. a 2. třídy jsme chodili do staré radnice, na jedné straně škola a přes průjezd MNV.

Chodili jsme do školy na „směny“ – jeden týden dopoledne a druhý týden na odpolední vyučování. Myslím že od půl 12. nebo od 12 hodin do 16 hodin. Nejhorší byla cesta domů v zimě za vysokého sněhu. Tehdy jsme nosili boty tzv. „válenky“. I do těch se nám ale nabíral snih. Nejvíce vzpomínám po celý život na paní učitelku

Marii Jirouškovou. Byla již starší, přísná, hodně nás však naučila a dovedla si udržet kázeň. Do školy jsme si občas museli donést lískový prut, který sloužil jako ukazovátka a samozřejmě i jako trestající nástroj. Pokud někdo zlobil nebo zapomínal úkoly, dostal přes dlaně podle závažnosti provinění. Nejvíce jsme to byli my kluci. A jak to pomohlo! Celý život jsme si to pamatovali. Myslím, že paní učitelka byla spravedlivá. V té době došlo k takové tragikomické události: Byla to doba, kdy se udávalo, a doba kolektivizace. My, děti z Buku, jsme si často hrávaly na vojáky a lupiče. Rozdělily jsme se na polovic a jedny se schovávaly a druhé hledaly. Jednou při této hře jsme se schovali do opuštěného stavení pana Kocourka čp. 15 (tam, co pak bylo JZD). Kamarádil jsem tenkrát hodně s Láďou Vítkem a taky s námi byl můj starší bratranec. Vlezli jsme dírou v doškové střeše a schovali na půdě. Ale co čert nechtěl, vedle opravoval štít soused, tehdy předseda JZD v Buku. On nás asi zaslechl a šel odemknout dveře do stavení. Mezitím se chtělo mému bratranci na „velkou“, tak to udělal na půdě a na starý papír napsal: „Vypálíme vás!“ a nalepil to na trám. Nikdo z nás dětí si nepředstavil možné následky. Když šel předseda na půdu, tak jsme utekli opět dírou ven, ale on nás asi zahlédl a křičel na nás. Marné byly prosby rodičů... Předseda místo, aby se po sousedsku domluvil, odnesl ten umazaný „voňavý“ papír na MNV do Milína. Pak jsme byli všichni postupně z vyučování voláni na radnici, kde seděl tehdejší tajemník a předseda MNV a též muži v pláštích od Státní bezpečnosti (i někdo z Milína). Když jsem přišel na řadu – ten pohled mi nevymizí z paměti. Tajemník otevřel větší úřední knihu, kde byl založen ten dotýčný pomuchlaný papír. Při pohledu na umazaný lístek jsem nevěděl, jestli se mám smát nebo brečet. Tehdy to byla velice nebezpečná věc. Za to dospělí lidé byli zavíráni – byl rok 1953. Viníka objevil tak, že každý musel napsat na papír opět stejná slova: Vypálíme vás! Vše jsme sice zapírali, ale záležitost byla uzavřena tím, že můj bratranec jako nejstarší kluk dostal trojku z chování a my malí nějaké pokárání. Tátovi toho mého bratrance řekli pak na rovinu, aby zapomněl na to, že by se kluk mohl dostat na nějakou školu. Chtěl pak jít do železničního učení, ale musel jít do dolů. Učil se důlním zámečnickem. Příhod za školní léta byla celá řada, vážnějších i veselejších, zejména v těch 50. letech. Ve 3. a 4. třídě nás měla paní učitelka Veselá z Příbrami. Tehdy jsme nacvičovali 1. celostátní spartakiádu v r. 1955 na školním dvoře před venkovními školními záchodky a třídou. Do této budovy ve dvoře jsme chodili i do 5. třídy. Zde bych chtěl vzpomenout na pana učitele Havránka z Jerusálema. Vesnický učitel, moc hodný a laskavý člověk. Stále na kole s housličkami. Tam, kde byla třída, je (býval) nyní nějaký obchod. Nesmím zapomenout, že jsme chodili sbírat se školou i léčivé byliny za Milín. Doma ovšem také – sbírali jsme: listy kopřivy, květy hluchavky, listy břízy, přesličku, kontryhel, květ lípy a další. Vše usušené jsme pak nosili do školy a ukládali na školní půdě ve staré škole, do které jsme chodili od 6. třídy. (Tenkrát se říkalo do „měšťanky“.) Také ostatní sběr jako papír a staré hadry se shromažďovaly v kůlně na dvoře.

V r. 1959 byla dokončena na sídlišti nová škola, a tak v 7. třídě jsme se přestěhovali do nové budovy na sídlišti. Školní docházku většina z nás ukončila 8. třídou. Bohužel se všichni nedostali, na co chtěli, a tak několik nás chodilo do 9. třídy. Byla to první 9. třída v historii. V 8. třídě jsem se chtěl vyučit elektrikářem na rudných dolech na učilišti na Vysoké Peci. Tehdy jsem byl bez problémů přijat tehdejším ředitelem P. Humlem. Ale radost moje netrvala dlouho. Za 14 dní přišlo zamítavé stanovisko za MNV v Milíně, že mě nesmí přijmout, že musím do zemědělství, že rodiče soukromě hospodaří na 2,5 ha půdy, i když ostatní děti bez problémů odešly, kam chtěly, a přitom měly rodiče s 10 nebo více hektary půdy. Ale byli v JZD! I když se rodiče bránili, neuspěli, a tak jsem šel tedy do 9. třídy. Z 9. třídy mi pomohl pan MUDr. Šedivý z příbramské nemocnice a odešel jsem tak na Dobříš na střední

vzdělávací školu (později gymnázium), kde byl výborný ředitel profesor Olič. Ten nás tam měl takových více. Časem se na vše zapomnělo, a tak jsem se dostal oklikou, kam jsem chtěl. Nej dřív jsem chtěl jít na lesáka (jako kamarád Láďa Vítků). Chodil jsem na Jesenici s dědou Hájků (z Konětop) na okopávání stromků, dávali jsme lapače proti kůrovci. Tak jsem se na to připravoval, ale pak mi Láďa řekl, že z toho chce utéct, že to není o myslivosti, ale jen těžba dřeva a papírování a za málo peněz. Ještě jsem chtěl na lesnickou školu do Písku, ale ten rok se neotevíralo studium. Tak jsem si to rozmyslel a jezdil jsem do Budějovic na stavební. To si dnešní děti nedovedou představit, že kvůli původu rodičů by se nikam nedostaly. My děti jsme se tehdy řídili podle otce: Ve škole vše vyslechni, ale co říkáme doma, je pravda. Byli jsme občany 2. kategorie a my děti jsme to nesly nelehko.

Ještě si vzpomínám, že v roce 1953, když byli naši na jeden rok v JZD, tak jsme se dívali na výmlat obilí za statkem pana Kocourka. Tehdy musel zapůjčit pan Vítek a pan Bučil z Buku své mlátičky i benzinové motory (tzv. stabiláky) a mlátit družstevní obilí. Dále sem přitáhli od JZD lokomobilu (parní stroj) z Milína, který obsluhoval myslím pan Vítek. Zde se topilo v kotli dřevem a vznikající



pára roztáčela kolo (řemenici) propojené řemenem s kolem mlátičky. Myslím, že to byla velká mlátička, velikost 24, pana Maříka z Jerusaléma. Obilí se přiváželo žebříňáky s koňmi z polí a přímo se snopy házely na vál mlátičky a další podával rozvázané snopy do bubnu mlátičky, další obsluhoval pytle a ženské vázaly pomocí provázků presovanou slámu do balíků. Později se používaly fukary a sláma se foukala na stoh.



Rodiče A. Vošahlíka cca 1965

Kdo byl v JZD, dostal provizorní přípojku elektřiny (na sloupku z pokáceného stromu byly dva kališky a dva dráty). Asi 6 nebo 7 chalup bylo napojeno od kravína (Bedřichů, Petrželků, Šplíchalů...). Jako zdroj sloužil agregát na naftu, ten se vždy natočil večer a dodával

světlo. Bylo to takové, aby se ukázalo, že kdo je v JZD, má světlo. Od roku 1955 zde byla zavedena elektřina od mlýna Na Bolině. Tím začala nová éra, jelikož jsme do té doby dělali vše při petrolejce – i učení a úkoly. Otec tehdy koupil první televizi na Buku, chodila pak k nám téměř celá ves – i patnáct a více lidí v místnosti. Předtím (1953-54) jsme chodili na televizi k příbuzným na Háje. Když mě naši učili orat s pluhem na našich polích „Na dolíku“, přihodila se tato příhoda (asi v r. 1954): František Bejček z Paliva šel z hostince od Zajíčků a zřejmě posilněný alkoholem, sotva mu cesta stačila. Začal otci vyhrožovat, že ho dá zavřít, že je reakcionář. Otce to rozčílilo a chtěl na něj jít. My jsme ho s matkou museli držet. Kdyby ho napadl, tak by byl zavřený. Bylo to z důvodu, že naši nešli do JZD, on byl tehdy ve straně a zneužíval toho, že měl bratra Štěpána Bejčka předsedou MNV v Milíně. Tenkrát měli tito lidé velkou politickou moc. Když děti šly na školu nebo do učení, tak se na rodiče vypracovávaly kádrové posudky.

O prázdninách jsme se chodili koupat do rybníka Jankováku. Tenkrát zde

bylo nejlepší koupání v okolí. Chodili sem lidi ze sousedních vesnic, ale i z Příbrami. Okolí se ošetřovalo, vysekávalo i ručně, bylo zde krásné rákosí, kde hnízdily divoké kachny a potápky, zalétali sem na louky čápi z milínského pivovaru, ob rok se rybník lovil na podzim. Tak jsme dochytávali malé rybky, potěr. To byl pro nás kluky velký zážitek. A v zimě, když rybník zamrzl, bylo zde krásné bruslení a hokej. Rybník se ob rok vypouštěl, voda se vyměnila. Bylo tam písčité dno, pozvolný přístup, jako malé děti jsme dosahovali rukama na dno a učily se tak plavat. Dnes je rybník neudržovaný, zhoršila se kvalita vody, některé přítoky zapáchají, zvláště od benzinové pumpy. Žalostný pohled na okolí, vše zarostlé s neudržovanými dřevinami rozšiřujícími se do okolních luk. I když je podle zákona majitel pozemku povinen jej udržovat.

Ještě vzpomínám na to, jak chodila moje babička pro vodu do obecní studánky (u Jankováku). V 50. letech musela nosit vodu ve džberech na hácích, doma žádnou neměli. Bylo to hodně vody, potřebovali ji pro sebe, ale také pro dobytek.

2. část vzpomínek bude uveřejněna v zinním mimořádném čísle

Foto vlevo: archiv A. Vošahlíka

Obilí se vázalo do snopů, z nich se stavěly panáky

Kombajny se začaly používat v 70. letech 20. století

CECHY A ŘEMESLA V MILÍNĚ - 4. díl

Podle ustáleného zvyku se zúčastňovalo společenstvo všech církevních slavností a zejména slavnosti Božího těla. V době cechovní oblékali se členové do slavnostních černých cechovních plášťů a klobouků. Baldachýn o Božím tělu nesli vždy dva členové cechu většího a dva z cechu menšího.

V pozdější době za živnostenského společenstva tuto čestnou funkci vykonávali členové v černých šatech a bílých rukavicích. Podobně byl oblečen i praporečník.

O tom, jak nebylo přáno nepoctivcům a podvodníkům, svědčí tato zpráva: „Předseda spolku F. Hlinomaz zle dokračoval na všechny fušery a liknavé, kteří nechtěli platit daně a načerno provozovali živnost. Tak např. hostinský v Milíně, pan Josef Vaněček, měl složit pokutu, uloženou mu okresním hejtmanství ve výši 30 zl., že již roku 1883 provozoval neoprávněně živnost. Pokutu však nesložil ještě ani r. 1887. Až po dvojité urgenci dosáhl předseda složení pokuty 11. listopadu 1888.“

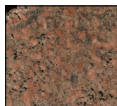
Přísně bylo zakročeno i proti Frant. Štruncovi, dílovedoucímu kamenické firmy Cingroš v Milíně (firma sídlila v Plzni), který docela „po živnostensku“ prodával v lomech pivo a kořalku. Proti této firmě bylo zakročeno i proto, že zaměstnávala místo tovaryšů učně. To bylo považováno za zjevný úpadek kázně živnostenské, jaký nebyl v dobách cechovních možný.

Čerpáno z pamětí milínských cechů a živnostenských společenstev, vybral a uspořádal kronikář Jiří Vostarek pro Milínský zpravodaj 2 – 3/1992, text dále doplnila etnoložka z příbramského muzea Klára Posekaná.

Pokračování v příštím mimořádném čísle ZIMA 2023/2024

Tip pro zájemce o stará řemesla - www.muzeum-kolovec.cz
Muzeum techniky a řemesel Koloveč (okr. Domažlice)

VLASTIVĚDNÉ TOULKY MILÍNSKEM - 12

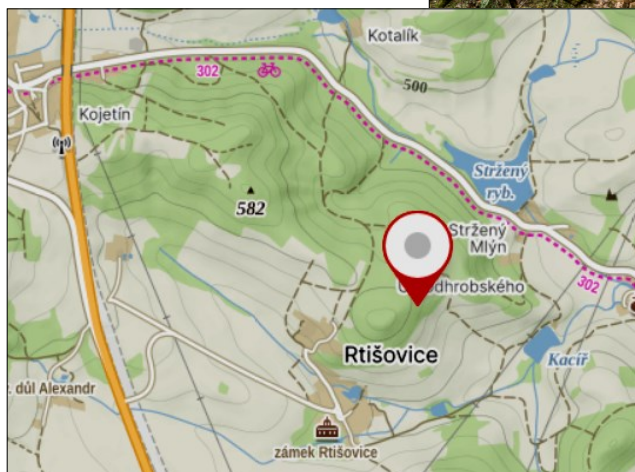
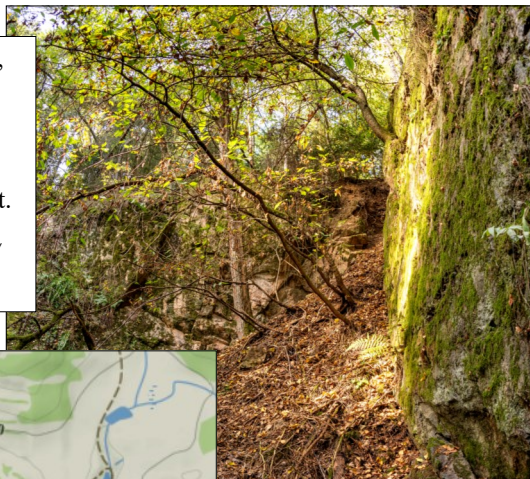


Ve Rtišovicích je opuštěný zarostlý lom, kde se těžila milínská žula – smolotelský syenit (GPS: 49.6206111N, 14.0719444E). Tento nerost má narůžovělou až červenou barvu. Udělejte si procházku na zajímavé až tajemné místo...

Syenitový lom u Rtišovic na Milínsku, cca 20x10x8m, v 80. letech 19. století zde těžila plzeňská firma J. Cingroš, v letech 1988-1989 zde byl proveden vyhledávací průzkum, požadované množství zásob nebylo možné vymezit.

Zdroj:

http://www.geology.cz/app/eurolithos/dk_cz.pl?tt_=p&iddk_=10019



Rtišovická žula byla použita např. na:

Pomník Ant. Dvořáka v Hořicích u Jičína,
Most legií v Praze,
Pomník J. V. Stalina na Letné (již zbourán)

Zdroj: www.geology.cz

Mimořádná příloha Milínského zpravodaje vychází 4x ročně (jaro, léto, podzim, zima). Jde o periodický tisk územního samosprávného celku pro obec Milín (včetně osad). V tištěné podobě zdarma pouze v knihovně. Elektronicky zveřejňováno na www.milin.cz - v menu Život v obci.

Sazba a grafická úprava: D. Reiterová, **tisk:** Mgr. J. Pižl

Korektura textu: Mgr. V. Trantina, D. Reiterová

Foto na titulní straně: archiv Arnošta Vošahlíka

Vydává Obec Milín (IČ: 00242730), 11. května 27, 262 31 Milín

a Knihovna Dr. E. Bořického Milín - sídlo redakce.

Tel. 318 691 414, 737 076 639, E-mail: knihovnamilin@volny.cz

Vydávání schváleno pod číslem: MK ČR E11721